

Nézzetek Jézusra

Lekció: 1Móz. 28.10-22
Textus: Zsid. 13.5-6, 16

2013. jan. 27
Gazdagrét

Gyönyörű áldozat

A Zsidókhoz írt levél – amely *"bizonyíthatóan a legnagyobb keresztyén prédikáció, amit bármikor leírtak"* (In: Whitherington III: Letters and Homilies for Jewish Christians, 20.) – jó igehirdetéshez méltóan gyakorlati útmutatással, buzdításokkal végződik. Hiszen hiába lett volna az evangélium csodálatos magasságainak bejárása, ha ez nem jelenne meg a hallgatók mindennapi életében. Ugyanakkor nem csak az igaz, hogy a Jézus Krisztussal való közösség testet ölt a mindennapi, hétköznapi életünkben, hanem az is, hogy ez az életgyakorlat megtart a Jézussal való közösségben.

Négy nagy területet ölel fel ez a megközelítés, amelyek közül háromról már beszéltünk: a testvérszeretet, a vendégszeretet és idegenek szeretete; a szex területe; a vezetőkhöz és hatalomhoz való viszonyunk; végül ma a pénzhez és vagyonhoz való hozzáállásunk következik. Ez a négy terület teljesen átformálódik annak a közösségnek életében, akik Jézust Úrnak vallják.

A pénzhez és vagyonhoz való viszonyunkról ma a gyülekezeti adakozás, a gyülekezeti pénzügyek összefüggésében esik szó. Hallottuk a beszámolót közösségünk elmúlt évi gazdálkodásáról, és a presbitérium (a vezetők) felhívását adakozásunk átgondolására a mindennapi gyülekezeti kiadásokra valamint a templomépítésre nézve. Ezzel együtt fontos, hogy a kérdést nem a szükségaink oldaláról közelítjük meg, hanem az evangélium oldaláról. Ha istentiszteletünknek köze van a szexhez, hasonlóan köze van a pénzünkhöz is. Nem azért, mert Isten a személyes életünkben kíván kurkászni, hanem azért, mert Jézus Krisztus egész életünket megvásárolta halálával, és egész életünk felett Úr.

A mai üzenet címe: gyönyörű áldozat. Hogyan lesz egyéni és közösségi életünk, benne pénzügyeink, vagyonunk és egyéb gazdagságunk, Isten előtt kedves, neki gyönyörű áldozat? Ehhez a következő utat járjuk be a felolvasott versek alapján: 1. Mi a pénz szeretete? („*ne legyetek pénzsóváarak*”); 2. Hogyan lehetünk elégedettek? 3. Melyek azok az áldozatok, amelyekben gyönyörködik Isten?

I. „Ne legyetek pénzsóváarak...”

„*Ne legyetek pénzsóváarak...*” – De mi a pénzsóvárság? Az eredeti kifejezésben a pénz szeretete. Az, amikor valaki titokban ölelgeti és puszilgatja a bankókat? Azt nem tesszük. Az, hogy valaki szeretne több pénzt, vagy ha valakinek anyagi céljai vannak? Ez mindannyiunkra igaz. Egy teológus így fordítja ezt a felszólítást: Ne légy az anyagi dolgok gyűjtésének a megszállottja. De még ez alól is könnyen kibújunk. Ezért talán akkor kerülünk a legközelebb a felszólítás jelentéséhez, ha azt mondjuk, ne a pénz irányítsa gondolataid, vágyaid, döntéseid, cselekedeteid. Mert az irányít, amit szeretünk, amire vágyunk.

Mi ennek a felszólításnak a jelentősége a korabeli címzettek számára? Korábban beszéltünk arról, hogy a Rómában élő zsidókeresztények milyen üldözésnek voltak kitéve. Korábban a szerző utalt arra, hogy egyeseknek elkobozták a vagyonát, másokat

nyilvánosan megszegényítették és megkínóztak, voltak, akiket börtönbe zártak (10.34). Ebben a veszélyeztetettségben a pénznek, vagyonnak különleges szerepe alakulhatott ki. Lehet, hogy egyesek éppen ezáltal lettek teljesen szabadok az anyagiakhoz való kötődéstől. Amikor mindent elvettek, megélték, hogy egyedül Isten kezében vannak. Ugyanakkor egyesekben egy ellentétes folyamat is kialakulhatott: biztonságukat a kevés megmaradt anyagiakba, vagy a minden áron való újra felhalmozásba fektetik. Bibliamagyarázók szerint feltételezhető, hogy egyesek a fenyegető helyzetben a vagyonban keresték a biztonságot, és ezért is hozza elő az igehirdető a pénz szeretetének kérdését.

Akár így volt, akár nem, a helyzet leleplezi előttünk a pénzsóvárság valós lényegét: a pénzt, a vagyont, az anyagiakat nem önmagáért szeretjük. Ennek a helytelen viszonynak a gyökere gyakran nem más, mint a félelem, az aggodalom. Észre sem veszed, hogy a félelem mozgat, és sohasem tudatosítottad, hogy a pénz a biztonság forrása számodra. Valójában a biztonság iránti igény vezet, irányít akkor, amikor döntéseidben, vágyaidban első helyre kerülnek az anyagiak. Miközben alapvető igényünk a biztonság, vannak, akik életében ez korábbi nagy veszteséghez kapcsolódik. Nagy nélkülözésben töltött gyerekkor, vagy hirtelen zuhanás az anyagi helyzetben, különösen, ha egyéb családi tragédiával járt együtt (kitelepítés, szülők válása, haláleset, rossz döntések következménye, stb) a legmélyebb szinten véshette a lelkedbe, hogy minden erővel be kell biztosítani magadat.

Természetesen más alapvető motiváció is megbújhat a pénz szeretete mögött. Még kettőt említek, amelyek ikertestvérek, és az ember személyiségének legmélyebb rétegeiből táplálkoznak: a szeretet, elfogadás, valamint az értékesség utáni vágyunk. Leegyszerűsítve lelkünk bonyolult mechanizmusait: a pénz által elérhető javakkal, élményekkel közelebb kerülök ahhoz, hogy mások elfogadjanak és szeressenek, átéljem a szeretetet (ill. annak valami hasonmását...). Vagy mindezek majd segítenek abban, hogy értékesnek, hasznosnak, erősnek érezzem magam, hiszen valóban ez alapján mérnek és értékelnek mások. A pénzsóvárság mögött tehát, fogalmazzunk így, a biztonság, a szeretet, az értékesség és hasonló szükségünk, vágyaink állnak.

Mi a jele annak, hogy a pénz szeretete irányít? Egyrészt az alapvető elégedetlenség, szomjúság. És nemcsak azért, valamint nem elsősorban azért, mert ha körülnézünk, mindig van több, amit megszerezhetünk pénzzel, hanem sokkal inkább azért, mert az igazi hiányt, az igazi szükségét sohasem elégíti meg a pénz és az anyagiak. Mert bár úgy tűntetni fel magát számunkra, mint ami biztonságot, szeretetet, értékességet nyújt, valójában ezt nem teszi, mert nem teheti. (A fogyasztásra ösztönző reklámok is így működnek, ezekre az igényeinkre apellálnak.) Az elégedetlenség, a szomjúság, a vágyakozás igazi okát nem válaszolja meg. Másrészt, a pénz szeretetének jele, ha kemény szívűek, közömbösek vagyunk a rászorulókat iránt. Azért is súlyos a felszólítás a levél címzetteinek, mert a pénzsóvárság megöli a vendég- és testvérszeretetet, ami olyan fontos a keresztény közösségben. De persze, hogy kiirtja az együttérzést, és a törődést másokkal, hiszen ezek a mély vágyaink, amelyek jelen esetben az anyagiak iránti vágyódásban öltönek testet, felülírnak mindent mást. Ha nem érzed magad biztonságban, ha félelem irányít, ha bizonytalan vagy abban, hogy szeretnek-e, találsz-e elfogadást, értékes vagy-e, akkor hogyan maradna arra energiád, hogy tiszta szívből oda fordulj a másik emberhez (tiszta szívből; azaz lehet, hogy odafordulsz, csak nem szabadon, erről lsd. később)?

Ezzel azonban eljutottunk a pénzsóvárság lényegéig. Mert figyeld meg, hogy nem a pénzzel van a probléma, nem az anyagiakkal, nem mindazzal, amit meg lehet szerezni

pénzzel, illetve amit a mai világban csak pénzzel lehet megszerezni. Nem az anyagi valósággal van a probléma, és a pénz nem önmagában rossz. Nem rossz, hiszen sok jóra fordítható. Sőt, az a felelősségünk, hogy bölcsen, jól bánjunk a pénzzel. Mi hát a probléma? A pénzhez, a vagyonhoz való *viszonyunk*. Ez a viszony pedig bennünk dől el, és egyoldalúan csak bennünk. Amennyiben pedig helytelen a viszonyulásunk a pénzhez, mert az alapvetően meghatároz és irányít, a Biblia szavával bálványimádók vagyunk. Mégpedig azért, mert istened az, ami betölti a szíved, a gondolataid, ami meghatározza a döntéseid, ami lelkesít, ami célt és értelmet ad, ami irányít. És mivel a pénz, a vagyon, az anyagiak olyan könnyen elfoglalják szívünkben Isten helyét, a Biblia újra és újra szembesít minket megejtő hatalmával. Hogyan kerül a helyére életünkben a pénz, illetve hogyan kerülünk mi magunk a helyünkre? Hogyan leszünk elégedettek?

II. Legyetek elégedettek!

„*Érjétek be azzal, amitek van...*” – folytatja a szerző. De hogyan? Erről két részletben beszél a ma olvasott szakasz.

A szerző világosan rámutat az elégedettség forrására: „*Érjétek be azzal, amitek van, mert ő mondta: 'Nem maradok el tőled, sem el nem hagylak téged.'*” Ez az isteni ígéret a bizonytalanság- és kiszolgáltatottság-érzésünket, a jövő feletti kontroll szándéka iránti gyakran beteges vágyunkat veszi célba. Egyetlen válasz van az aggodalomra: Isten jelenléte. Az Ószövetségben több helyen is előfordul ez az ígéret, ami nyilvánvalóan szerzőnk „fülébe cseng”, mikor ezeket írja. Az első, amikor Jákób, miután csalással megszerzi apja, Izsák áldását, kijátszva testvérét, Ézsaut, annak bosszúja és gyűlölete elől kényszerül menekülni. Idegen földön éri az éjszaka. Álmában egy létrát látott, amelyen angyalok közlekedtek fel és le. A tetején az Urat látta, aki ígéretet tett neki, hogy megőrzi, megsokasítja, visszaviszi majd otthonába. Ekkor hangzik el: „*Bizony nem hagylak el...*” (1Móz. 28.15). Majd Mózes szólja e szavakat Józsuének, aki átveszi tőle Izrael vezetését, és akinek a feladata lesz bevezetni Isten népét Kánaánba: „*legyetek erősek és bátrak, ne féljétek és ne rettegjétek tőlük (a kánaáni népektől), mert maga az Úr, a te Istened meggye veled, nem hagy el téged, és nem marad el tőled.*” (5Móz. 31.6) Mindkét helyen sokkal többről van szó, mint a megélhetésről és a betevő falatról. Egy otthontalan ember ill. egy otthontalan nép, teljesen kiszolgáltatva az otthontalanságban, előre tekintve a bizonytalan jövőre kapja Istentől az ígéretet: veled leszek, nem hagylak el, nem maradok el. Ez az isteni jelenlét a válasz az emberi szív mély, biztonság, szeretet és értékesség utáni vágyódására.

De nem elég az ígéretet hallani. Az ígéretre mintegy válaszként, egy zsoltárból idézve (118.6-7), a szerző elénk adja azt is, ami az ember szívében történik: „*Ezért bizakodva mondjuk: 'Velem van az Úr, nem félek, ember mit árthat nekem?'*” Kulcsfontosságú, hogy ennek a válasznak, ill. hitvallásnak értsük a jelentőségét. Ezerszer hallhatod az ígéretet, tudhatod (mert megtanultad) elviekben, hogy Isten veled van, és mégsem határoz meg és irányít az téged addig, ameddig nem születik meg *benned*, a szívedben a válasz: „*velem van az Úr.*” Amíg nem születik meg benned ez a belső beszéd, gondolat, meggyőződés, amit azután a belső meggyőződésből fakadóan hallhatóan is kimondasz, a gyülekezet közösségében a többiekkel együtt: „*velem van az Úr, nem félek*”, addig nem sokat érsz azzal, hogy hallod, „*nem maradok el tőled, sem el nem hagylak téged.*” Az ígéret, az evangélium hallása alapján eljutunk egy ponton annak

megfogalmazásig, visszamondásáig, és ez lényeges. Nem azért, mert ilyenkor, mint a jó tanuló, felmondjuk a leckét, hanem azért, mert ezzel a hitvallással öleljük magunkhoz az evangélium ígérteit, és fejezzük ki, hogy bizalmunkat Istenbe vetjük. Itt lesz a miénk Isten ígérete. És éppen ezért itt, és csak itt!, döntjük le trónjáról, azaz tessékeljük ki szívből pénz-istenséget, és helyezzük a trónra az élő Urat. De hogyan születhet meg ez a mindent megújító és átrendező hitvallás? És hogyan lesz ebből gyönyörű áldozat?

A 16. vers már a pénzsóvárság ellenoldaláról beszél, de mindeközben rámutat a fordulat titkára is: *„A jótékonyságról és adakozásról pedig el ne feledkezzetek, mert az ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten.”* Miért nevezi áldozatnak a szerző a jótékonyságot és adakozást? Mert ez a válaszuk, a hálánk kifejezése arra, amiről néhány verssel korábban így írt: *„Amely állatok vérét a főpap a szentélybe beviszi a bűnért, azoknak testét megégetik a táboron kívül. Ezért Jézus is, hogy megszentelje a népet tulajdon vére által, a kapun kívül szenvedett.”* Ki fog a jótékonyság és adakozás áldozatával Jézushoz járulni? Az, akikért ő szenvedett, akikért feláldozta magát. Honnan tudod tehát, hogy Isten nem hagy el és nem marad el tőled? Hogyan születik meg az erre adott válasz? Úgy, hogy felismered, az, aki azt ígérte, hogy sohasem vonja meg a jelenlétét tőled, ezt nem egy olcsó, sablonos, vallásos, Isten-ügyis-mindig-velünk-van kijelentésnek szánta. Hiszen egyedül azért elérhető számunkra az ő jelenléte mindig, minden körülmények között, még akkor is, amikor ezer módon mocskoltuk be magunkat és ártottunk másoknak a pénz szeretete következtében, mert ő Jézus vére által megszentel, megtisztít, tisztára mos. Mert Jézus lett számunkra a bűnért való áldozat. Sőt, azért felfoghatatlanul drága az ígérete, hogy nem hagy el, mert Jézus az értünk való áldozatában éppen azt kellett, hogy elhordozza, hogy őt elhagyta az Atya: *„Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?”* (Mt. 27.46) Amikor annak bizonyossága a tiéd lesz, hogy Jézus érted hordozta el a teljes elhagyatottságot, hogy téged tisztítson meg, és ezáltal neked szerezze meg az isteni ígéretet, hogy ő téged soha el nem hagy – akkor születik meg benned a hitvallás: velem van az Úr! Amikor felragyog előtted e gyönyörű áldozat, akkor érted meg, hogy Isten kezében vagy, és akkor kezd el gyógyulni a szíved, megismerve az igazi biztosságot, a teljes szeretetet, és valós értéket. És akkor ízeled meg, hogy mit jelent: érétek be azzal, amitek van; azaz legyetek elégedettek. Mi fakad hát ebből, itt és most nekünk? Hogyan leszünk mi gyönyörű áldozat?

III. Az áldozat, amiben gyönyörködik Isten

Két fő gondolatban fogalmazom meg a választ: Gondoljuk át a Jézussal való közösségünk, és gondoljuk át az Isten népével, a gyülekezettel való közösségünk.

„Ne legyetek pénzsóvárák” - *„A jótékonyságról és adakozásról pedig el ne feledkezzetek”*. Óriási a kísértés, hogy buzgón felindulván, azért, hogy jobb emberré legyünk, elkezdünk jótékonykodni, adakozni, segíteni másoknak. És úgy tekintünk erre, mint ami a mi áldozatunk, amivel (persze inkább tudat alatt, mint tudatosan) megvásároljuk azt, hogy rendes emberek vagyunk, vagy különbek vagyunk a „pénzsóvároknál”, vagy éppen azt, hogy most már biztosan Istenhez is közelebb kerültünk, sőt, talán így valamit, amit nagyon elrontottunk Isten előtt helyrehozhatunk. Ez mindannyiunkat fenyeget, de talán azokat jobban, akik még sohasem ölelték magukhoz Jézus Krisztus értük való áldozatát. Nektek ez az ige azt üzeni, hogy ne akarj jótékonykodni, ne akarj segíteni, ne akarj áldozatot hozni - ahelyett, hogy elismernéd, te

magad szorulsz annak jótékonyására, kegyelmére, aki a te bűneidért is szenvedett a kereszten. Ne ugorj át ezt a lépést! Jézus a vele való élő közösségre hív, és ez először belül, a szívedben kell, hogy változást hozzon.

Annak is át kell gondolni a Jézussal való közösségét, aki már magához ölelte hitben Istennek az ajándékát, hogy Fiát azért hagyta el, hogy tőled sohase maradjon el. Vajon erősebb-e ma is ez a bizonyosság, mint a szív aggodalma és a pénz szeretete? Vajon azzal az erővel fakad fel szívedből a hitvallás válasza („velem van az Úr, nem félek”), ami erő legyőzi és semmissé teszi a szívedbe visszatérni szándékozó bálvány ostromát? Mert ha érzed, tudod, hogy nem, akkor ez arra hív, hogy gondold meg a Jézussal való közösséged! Hol fakult meg? Milyen úton és módon hív vissza magához?

Másodszor: gondold át az Isten népével, jelen esetben (ha ide tartozol) a gazdagréti gyülekezettel való közösséged. A két kifejezés, jótékonyág és adakozás, mint Istennek kedves áldozat, a gyülekezet közösségi életére vonatkoznak. Az evangéliumban való felelős részvétel cselekedetei, amelyek jóval túlmutatnak a pénzbeli adakozáson, segítsen. A másik ember iránti törődés, figyelem, szeretet megfogható és átélhető kifejezéséről van szó. Úgy is, mint aki ad, és úgy is, mint aki elfogad. Egyszóval közösségi élet. Mit jelent ennek fényében átgondolni a gyülekezettel való kapcsolatod (akár itt, akár máshol, más gyülekezetben)?

Többeteknek ez azt jelentené, hogy felismeritek, a gyülekezet nem intézmény, ami szolgáltat. Nem civil szervezet, ami részben alkalmazottak, részben önkéntesek által valamit nyújt. Ez a gyülekezet közösség, Isten családja, a mi lelki családjunk. A miénk, tehát nem az „egyházé”, a „papoké”, valaki másé. Ezért azzá és olyanná lesz, amilyenné mi formáljuk: az imádságaink, az időnk, az energiánk, a közös szolgálataink, a pénzünk által. Ha pedig ez így van, akkor a ma ige érzékeny ponton szólítja meg azokat, akik úgy gondolják, hogy számukra ez az egész (pl. a vasárnapi istentisztelet) csak Istenről és önmagukról szól. Mert felveti a kérdést: használom, ami itt van – vagy részese vagyok annak, ami közöttünk történik? Mert mondhatod, hogy neked nem kellene mások, jól megvagy magad és az Úristen, de akkor az erősen kérdés, hogy tényleg az Úrról (is) szól mindez, vagy csak magadról. Gondold át az Isten népével, a gyülekezettel való közösségedet: nem hív-e az egyház Ura arra, hogy ne csak fogyasztó, hanem résztvevő is légy? Megismerni embereket, arcokhoz kötni neveket, udvarias mosolyhoz életszagú történeteket, biztonságos kívülállást felváltani kockázatos belépéssel. Adni abból az időből, energiából, képességből, ami neked van, hogy ezáltal könnyíts azoknak a terhein, akik ezt a közösséget hordozzák (gyermekistentiszteleten segítség, rászorulókkal, szükségben lévőkkel való törődés, házicsopotban való felelősségvállalás, stb.)

És végül, mindannyiunk számára, ide kapcsolódik a pénzügyi felajánlásaink kérdése is. „*A jótékonyágról és adakozásról pedig el ne feledkezzetek*” A közösség életét így is hordozzuk. Mindennapos költségek – rendkívüli templomépítés (építő tábor!). A miénk. És ezért az, hogy a következő 3-4 hétben az a feladatunk, hogy átgondoljuk az adományainkat imádságos szívvel, elsősorban nem a pénzünkről szól – hanem Jézussal és a gyülekezettel való közösségünkről. Ne feledd, hogy csak az a Krisztusba vetett hit valós és hiteles, ami megjelenik a mindennapjaink életében; valamint az, ahogy gyakoroljuk magunkat a jótékonyágban és adakozásban a testvéri közösség részeként, megtart bennünket a Jézussal való közösségben. És ez gyönyörű áldozat. Isten kedves hálaáldozat. **ÁMEN!**

Lovas András